Uznanie lasu za ochronny

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią
Opublikowano: sobota, 29, październik 2022 12:28
Przemysław Matysiak
Odsłony: 1471

Rozważania na temat opisany w tytule niniejszego artykułu należy rozpocząć od ustalenia, czym właściwie jest las ochronny.

Bez wątpienia taki typ lasu musi być lasem w myśl definicji określonej w art. 3 ustawy o lasach (uol), a także spełniać szczególne przesłanki zawarte w art. 15 uol. Przepis ten stanowi, że za las ochronny może być uznany las, który m.in.: chroni glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem, powstrzymuje usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin, chroni zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, ogranicza powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków itp.

Orzecznictwo sądów administracyjnych stoi na stanowisku, że „lasy ochronne to swoisty rodzaj lasów realizujących funkcje pozaprodukcyjne (w szczególności ekologiczne i społeczne), których podstawowym celem i warunkiem istnienia jest chronienie określonych elementów ożywionych i/lub nieożywionych środowiska naturalnego albo bycie chronionym w sytuacjach wskazanych w ustawie o lasach. Innymi słowy, lasy ochronne to lasy wymagające szczególnej ochrony ze względu na pełnione funkcje lub istniejące zagrożenie, których zamknięty katalog rodzajów określonych został w art. 15 uol" (zob. wyrok NSA z 06.12.2017 r., II OSK 508/17). NSA zauważył również, że „las ma charakter lasu ochronnego bez względu na to, kto jest jego właścicielem, a zmiana właściciela lasu nie pozbawia lasu charakteru lasu ochronnego, ma natomiast wpływ na właściwość organu" (zob. wyrok NSA z 13.03.2018 r., II OSK 1248/16).

Procedura uznawania lasu za ochronny uregulowana jest w art. 16 uol oraz w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

Uznanie lasu za ochronny następuje w drodze decyzji administracyjnej. Taką decyzję – w zależności od własności lasu – wydaje właściwy organ, którym jest:

1. Minister właściwy do spraw środowiska – w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa. Decyzję taką wydaje się na wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, zaopiniowany przez radę gminy. Zatem minister przed wydaniem decyzji jest zobowiązany do przedstawienia wniosku DGLP radzie gminy. Rada gminy powinna wyrazić opinię w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o jej wyrażenie, przy czym uważa się, że upływ tego terminu jest równoznaczny z niewniesieniem przez radę zastrzeżeń. Opinia rady nie wiąże ministra;
2. Starosta – w odniesieniu do pozostałych lasów (tj. niestanowiących własności Skarbu Państwa). Wydanie decyzji przez Starostę odbywa się po uzgodnieniu z właścicielem lasu i po zasięgnięciu opinii rady gminy. Wskazać należy, że:
    - opinia rady gminy nie wiąże Starosty,
    - nie można uznać lasu za ochronny wbrew woli właściciela lasu.

NSA stanął na stanowisku, że „nawet, jeżeli właściciel lasu wyrazi zgodę na pozbawienie swojego lasu statusu ochronnego, to i tak starosta musi kierować się przesłankami wymienionymi w art. 15 uol. Jeżeli dany las nadal spełnia przynajmniej jedną z przesłanek uzasadniającą uznanie go za las ochronny, to nawet wyrażenie zgody przez właściciela na zmianę tego statusu nie może uzasadniać pozbawienie charakteru ochronnego danego lasu" (zob. wyrok NSA z 26.05.2020 r., II OSK 3355/19).

Phoca PDF

Pozbawienie lasu charakteru lasu ochronnego następuje w trybie właściwym do jego ustanowienia. Jednakże ustawa o lasach nie przewiduje, kiedy następuje, lub może nastąpić pozbawienie lasu tego charakteru. Posiłkując się orzecznictwem sądowoadministracyjnym należy stwierdzić, że „tryb pozbawiania lasu ochronnego szczególnego charakteru nie musi być przeprowadzony przed wydaniem decyzji środowiskowej. Przepisy bowiem nie wymagają takiej sekwencji rozstrzygnięć. Na pewno musi to nastąpić przed uzyskaniem decyzji o zmianie przeznaczenia na cele nieleśne" (zob. wyrok WSA w Warszawie z 27.03.2014 r., IV SA/Wa 1084/13).

Uznanie lasu za ochronny niesie za sobą konsekwencje uregulowane w art. 9 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Omawiane konsekwencje polegają na tym, że w lasach ochronnych nie mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwa państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce (art. 9 ust. 2 uoogril). Jednakże należy wskazać, że ograniczenia te nie są bezwzględnie obowiązujące, bowiem w przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów lasy ochronne mogą być przeznaczone na inne cele, po uzyskaniu zgody właściwego organu (tj. Ministra Klimatu i Środowiska lub osoby przez niego upoważnionej – w odniesieniu do gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa, albo marszałka województwa po uzyskaniu opinii izby rolniczej – w przypadku pozostałych gruntów leśnych).

Phoca PDF